

**Informe anual
sobre la situació del col·lectiu
de persones treballadores
autònomes
Any 2017**

*Informe emés en compliment de la
Resolució 184/IX, de 13 d'abril de 2016, de les Corts*

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Economia
Sostenible, Sectors Productius,
Comerç i Treball

Índex

1. Informe sobre les persones treballadores autònomes en la Comunitat Valenciana	3
1.1. Introducció	3
1.2. El treball autònom a la Comunitat Valenciana	4
2. Actuacions de la Generalitat amb impacte en el col·lectiu de les persones treballadores autònomes.....	10
2.1. Conselleria de Presidència	10
2.1.1. Agència Valenciana del Turisme (AVT).....	10
2.2. Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esports	12
2.2.1. DG de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial	12
2.3. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural.....	13
2.3.1. DG d'Agricultura, Ramaderia i Pesca	13
2.4. Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives.....	14
2.4.1. DG de l'Institut Valencià de les Dones i per la Igualtat de Gènere	14
2.5. Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació.....	14
2.5.1. DG de Responsabilitat Social i Foment de l'Autogovern.....	14
2.6. Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic.....	15
2.6.1. Institut Valencià de Finances (IVF)	15
2.7. Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball	16
2.7.1. DG d'Economia, Emprenedoria i Cooperativisme	16
2.7.2. DG de Comerç i Consum.....	22
2.7.3. DG de Treball i Benestar Laboral	24
2.7.4. Servei Valencià de Formació i Ocupació (Servef).....	25

1. Informe sobre les persones treballadores autònomes en la Comunitat Valenciana

1.1. Introducció

El treball autònom té una gran importància econòmica y social, ja siga per la seua contribució a la creació d'ocupació i de renda, ja per si molt rellevant, ja siga perquè constituïx un germen fonamental en la generació de nou teixit empresarial que es considera actor indispensable per al desenvolupament econòmic.

D'esta manera, és habitual que l'existència d'una pime és conseqüència d'un llarg procés de creixement i desenvolupament empresarial, l'origen del qual es troba, potser anys abans, en la decisió d'una persona de crear la seua pròpia ocupació.

La rellevància del treball autònom a Espanya s'aprecia pel seu nombre y pel volum d'ocupació que generen. A 31 desembre de 2017 hi havien 3.200.314 persones registrades en el Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) a España. D'aquest col·lectiu, 1.962.774 eren persones físiques no integrades en societats mercantils, cooperatives i altres entitats societàries, ni col·laboradors familiars, ni registrats com a part d'algun col·lectiu especial de treball. A més, cal tindre en compte que en eixa data el nombre de persones assalariades contractades per les persones treballadores autònomes era de 864.804.

1.2. El treball autònom a la Comunitat Valenciana

El nombre de persones registrades en el Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) a la Comunitat Valenciana a 31 de desembre de 2017 arribava a 339.571 persones (taula1). Esta xifra representava el 10,6% del total estatal.

Taula 1: Persones afiliades al Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) segons seccions de la CNAE-09. Comunitat Valenciana

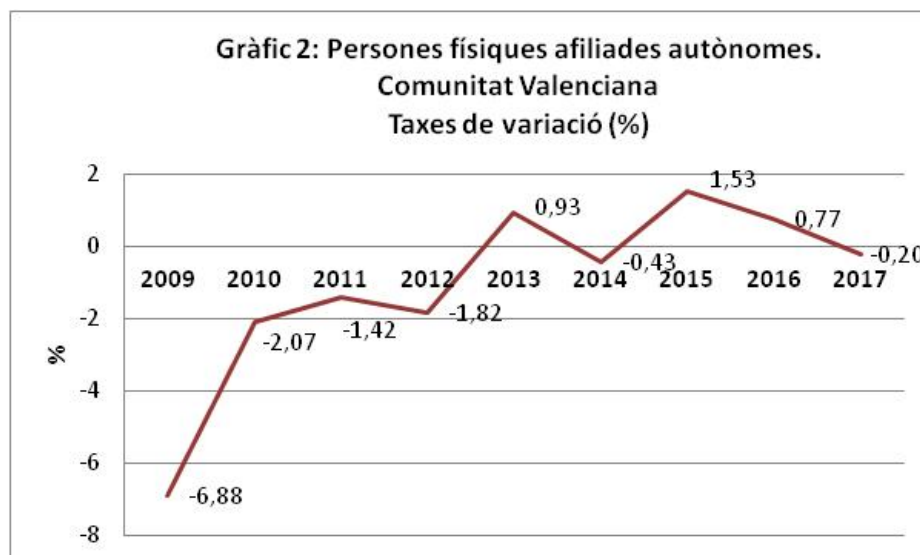
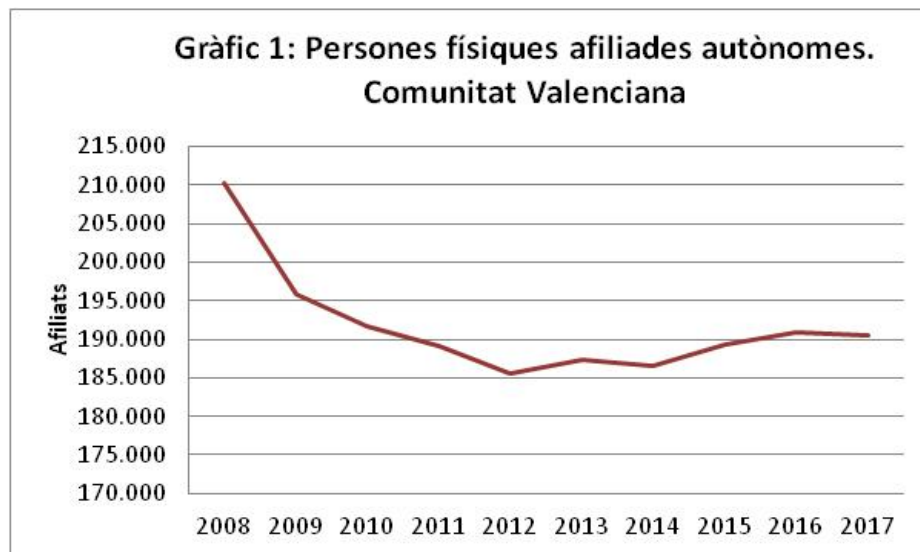
	Afiliats	% s/total
Comerç	93.742	27,6
Construcció	38.472	11,3
Hostaleria	36.929	10,9
Act. professionals, científiques i tècniques	28.101	8,3
Indústria manufacturera	27.595	8,1
Altres serveis	22.614	6,7
Transport i emmagatzematge	19.694	5,8
Act. administratives i serveis auxiliars	14.300	4,2
Agricultura i ramaderia	13.423	4,0
Activitats sanitàries i serveis socials	10.720	3,2
Educació	8.663	2,6
Activitats financeres i segurs	6.643	2,0
Activitats artístiques	6.086	1,8
Informació i comunicacions	5.921	1,7
Activitats immobiliàries	5.839	1,7
Altres seccions	829	0,2
Total seccions	339.571	100,0

D'aquest col·lectiu, 190.406 eren persones físiques.

L'evolució del treball autònom, en el subconjunt de les persones físiques, ha sigut descendent des de 2008, quan l'ocupació de les persones treballadores autònomes va arribar a les 210.295 persones, fins a 2012, data en la qual esta xifra va disminuir fins a 185.588 persones.

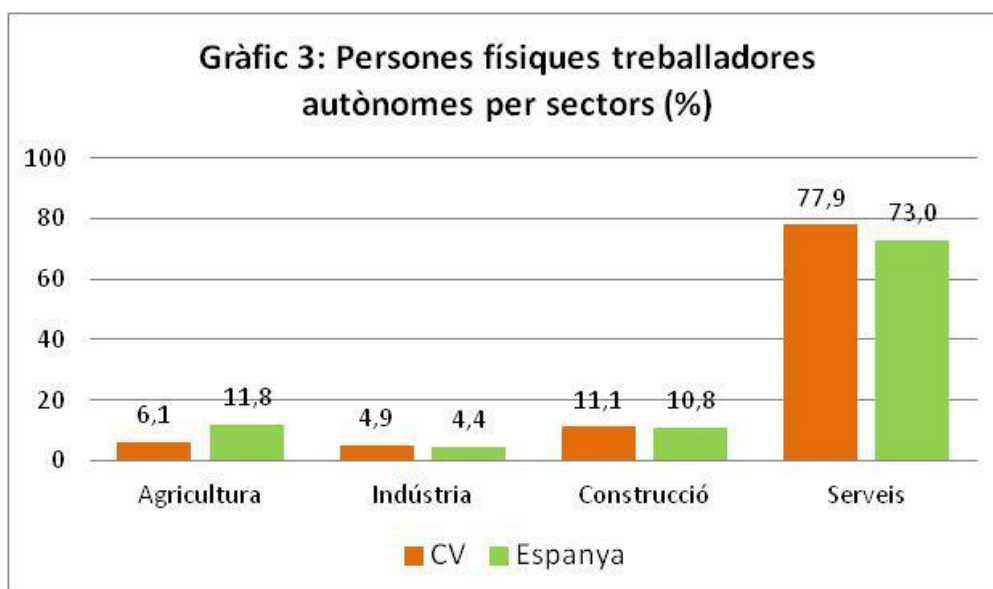
A partir de 2014, el volum de persones treballadores autònomes ha començat a créixer en termes nets, encara que no s'ha arribat als nivells anteriors a la crisi (gràfic 1). En 2017 s'ha produït un descens de 391 persones afiliades autònomes respecte a 2016 (-0,2% en termes relatius) (gràfic 2).

D'esta forma, el treball autònom a la Comunitat Valenciana ha passat de representar el 9,8% del total del col·lectiu d'Espanya en 2008, al 9,6% a desembre de 2017.

D'acord amb les estadístiques del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social, el perfil majoritari de la persona treballadora autònoma a la Comunitat Valenciana, a 31 de desembre de 2017, era el d'un home, entre 40 i 54 anys (encara que amb una important presència entre 25 i 39 anys), espanyol, que treballava en el sector serveis, amb una antiguitat de 5 anys o més en el seu negoci, i que cotitzava per la base mínima.

Per sectors econòmics s'observa que la major concentració de treball autònom és en el sector serveis, amb un 77,9 % del total, xifra superior a la registrada en el conjunt d'Espanya (73,0%), seguit a gran distància pel sector de la construcció, que aglutina l'11,1% del total de persones treballadores autònomes, quasi igual que el conjunt estatal. En el sector agrícola es concentra el 6,1% d'este tipus de treball (11,8% a Espanya) i un 4,9% en la indústria (4,4% en el total nacional) (gràfic 3).

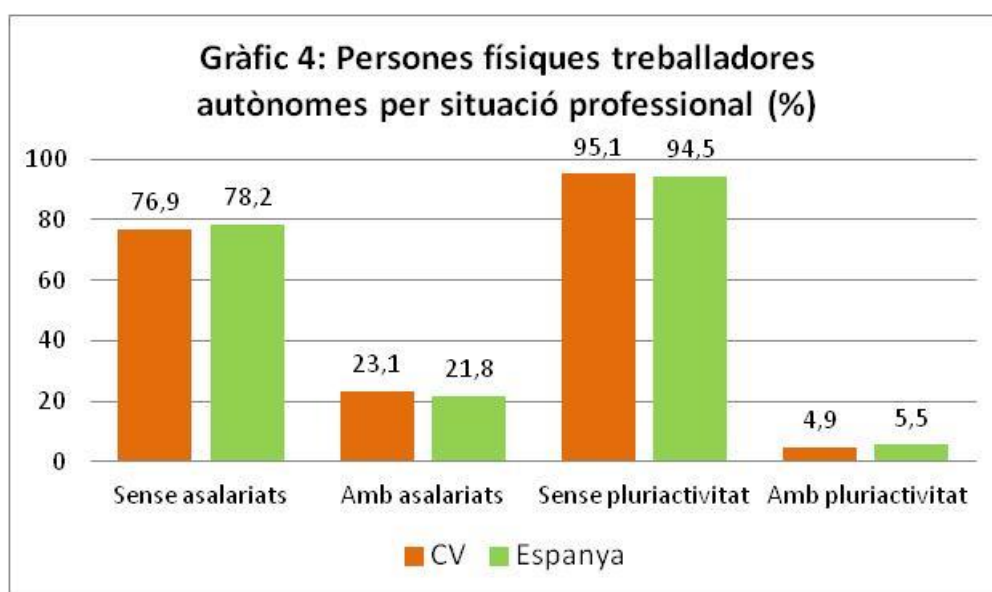

**Taula 2: Evolució persones físiques afiliades autònomes per sectors.
Comunitat Valenciana**

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
2008	15.768	13.227	30.738	150.512	210.245
2009	13.585	11.663	24.412	146.157	195.817
2010	12.936	11.117	21.749	145.960	191.762
2011	12.509	10.720	19.856	145.850	188.935
2012	12.223	10.144	18.424	144.797	185.588
2013	12.133	10.025	17.932	147.215	187.305
2014	11.899	9.431	18.374	146.788	186.492
2015	11.739	9.464	19.681	148.457	189.341
2016	11.830	9.428	20.261	149.278	190.797
2017	11.585	9.237	21.172	148.412	190.406
Dif. 2017/2008	-4.183	-3.990	-9.566	-2.100	-19.839
%var. 2017/2008	73	70	69	99	91

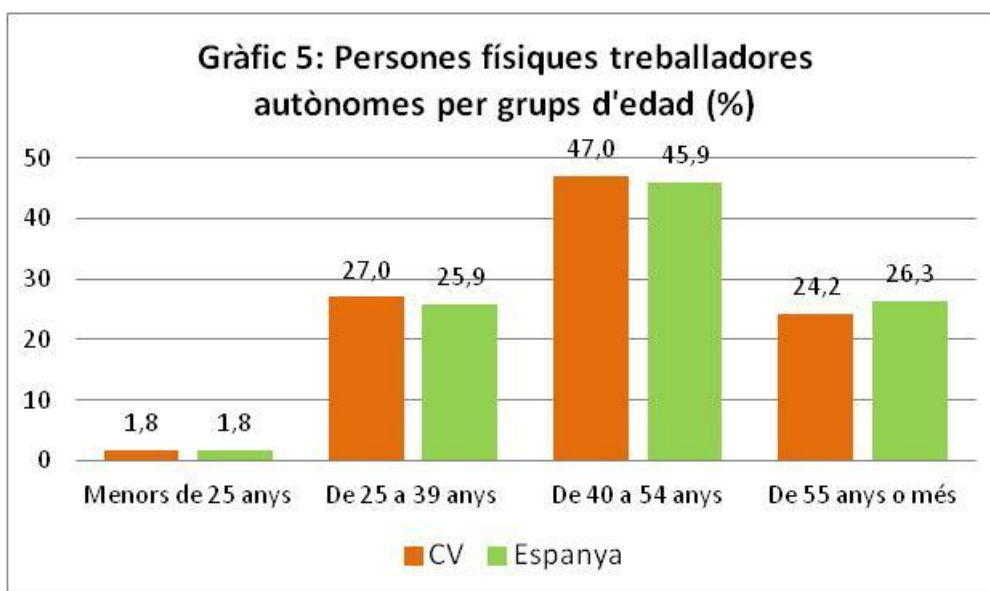
A 2017, el sector serveis quasi ha recuperat el nombre de persones afiliades autònomes que tenia en l'any 2008. En canvi, el sector de la construcció tan sols té el 69% de persones afiliades autònomes que tenia a 2008, percentatge molt semblant al de la indústria (70%). Pel que fa a l'agricultura, a 2017 hi ha el 73% de persones afiliades autònomes que hi havia a 2008 (taula 2).

La major part de les persones físiques treballadores autònomes a la Comunitat (76,9%) no té assalariades a càrrec (78,2% a Espanya), i es dedica únicament a una sola activitat (95,1%), de la mateixa manera que en el conjunt estatal (94,5%) tal i com es reflexa al gràfic 4.

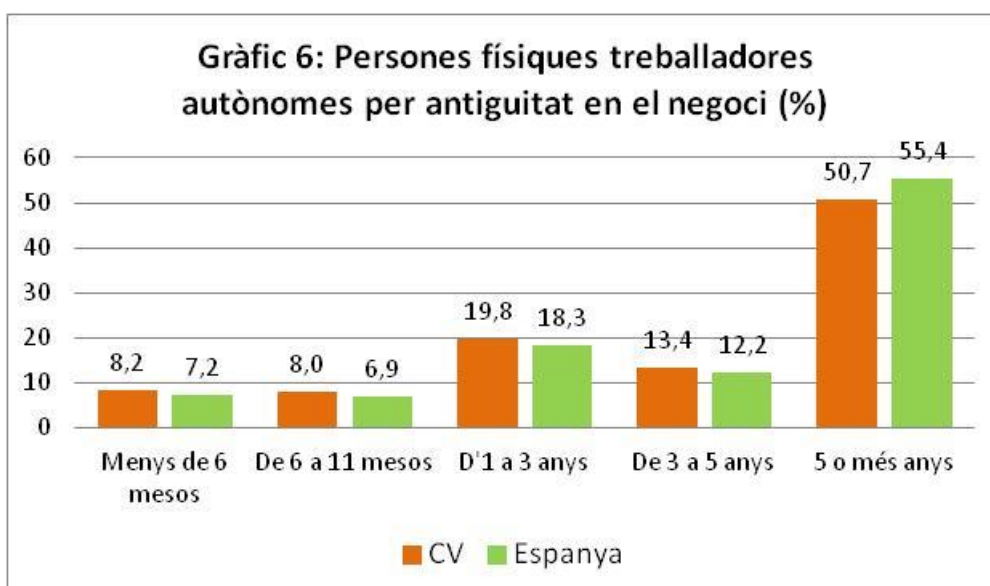

Per sexe, s'observa que la presència d'homes pràcticament duplica a la de dones, sent el 64,1% dels autònoms homes i el 35,9% dones. En el conjunt espanyol hi ha una distribució semblant, amb un 65,1% d'homes i un 34,9% de dones.

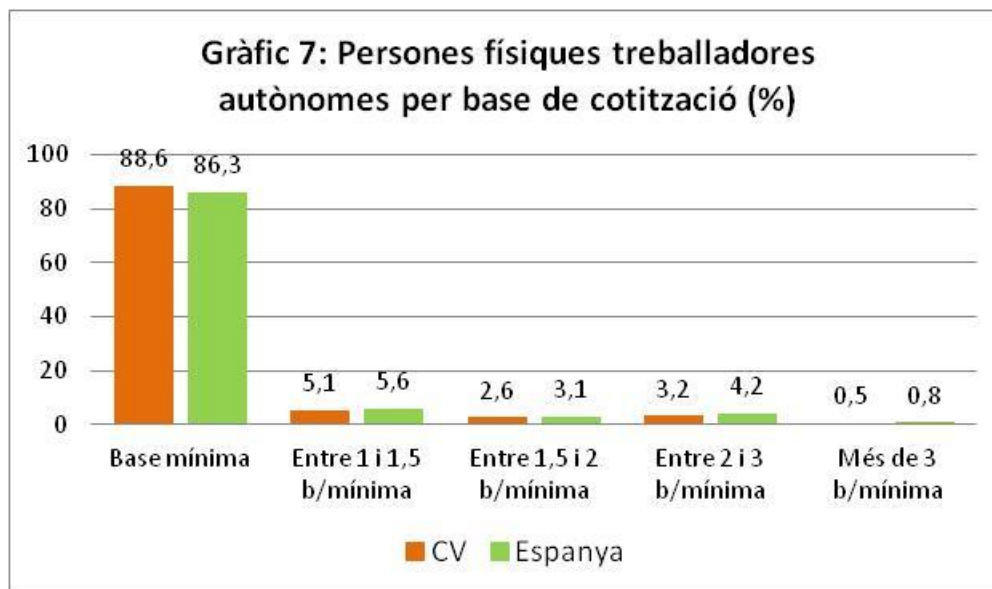
Respecte a l'edat, s'observa que el 47% del treball autònom es situa en el tram d'edat de 40 a 54 anys (45,9% a Espanya). No obstant això, és també important el grup de 25 a 39 anys (27% en la Comunitat i 25,9% a Espanya) (gràfic 5).

Atenent a l'antiguitat de les persones treballadores autònomes en el seu negoci, el 50,7% porta 5 o més anys d'activitat a la Comunitat Valenciana (55,4% a Espanya). El 19,8% porta d'1 a 3 anys (18,3% a Espanya) i el 16,2% de persones d'aquest col·lectiu de la Comunitat porten menys d'1 any en el negoci (14,1% a Espanya) (gràfic 6).

Finalment, en relació al volum d'ingressos, s'observa que el 88,6% de les persones treballadores autònomes de la Comunitat Valenciana cotitza per la base mínima (920 euros per a 2017). Per al total estatal el percentatge és del 86,3%. Només el 0,5% té una base de cotització tres vegades superior a la base mínima (0,8% a Espanya) segons es mostra al gràfic 7.

2. Actuacions de la Generalitat amb impacte en el col·lectiu de les persones treballadores autònomes

Per a l'elaboració d'aquest apartat, des de la Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball s'ha recaptat de la resta de Conselleries informació sobre qualsevol actuació realitzada en 2017 amb impacte en el col·lectiu, tant per les mateixes com per les entitats del sector públic instrumental a elles adscrites. La informació que a continuació s'arregla és fruit de la recopilació d'aquesta informació juntament amb la corresponent a les actuacions que aquesta conselleria ha impulsat durant el passat exercici.

2.1. Conselleria de Presidència

2.1.1. Agencia Valenciana del Turisme (AVT)

Actuació: programa ACETUR

El programa Accetur (Accelerador Empresarial i de l'Accés d'Emprenedors al Mercat del Turisme) es va engegar durant 2016 per a impulsar la competitivitat i l'emprenedoria, a través d'una xarxa d'acceleradors i serveis en la Xarxa de Centres de Turisme (CdT)

Les línies d'actuació d'aquest pla es dirigeixen a persones amb inquietuds emprenedores i de millora empresarial, i tenen com a objectiu recolzar-los a emprendre en turisme, a crear el seu propi negoci i a desenvolupar empreses més competitives. Les persones emprenedores i pimes tindran espais d'informació, assessorament i coworking en la xarxa de CdT.

És un programa que ofereix informació, formació i suport tècnic a projectes turístics emprenedors i a persones treballadores autònomes i xicotetes empreses per a millorar els seus processos productius i el seu posicionament en el mercat turístic.

L'objectiu del programa és difondre i consolidar l'emprenedoria turística com a opció d'inserció laboral i desenvolupament professional i millorar la competitivitat de les persones treballadores autònomes i PIMES, objectiu clau per a reforçar el teixit empresarial; el desenvolupament turístic territorial; la diversitat, qualitat i sostenibilitat de l'oferta; la innovació i l'ocupació.

En 2017 s'han destinat 96.229,65 euros de despesa en gestió directa de l'AVT més 126.949,68 corresponents al Programa de Competitivitat Turística cofinançat al 50% per l'AVT i l'altre 50% pel Consell de Càmeres Oficials de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació de la Comunitat Valenciana, dins del Programa Operatiu de Creixement Intel·ligent FEDER 2014-2020, Eix 1.

Per tant, l'esforç econòmic realitzat en 2017 en l'impuls del programa ACETUR ascendeix a un total de 223.179,33 euros, la qual cosa ha permès realitzar les següents actuacions:

1) Tallers "Oportunitats del sector turístic i emprenedoria". S'han realitzat 70 edicions amb 1.212 hores de formació i 1.077 alumnes, tots ells aturats.

La valoració realitzada pels participants llança els següents resultats: el 86% considera entre alta i molt alta l'aplicació pràctica dels continguts i el 41% dels participants valoren la "autoocupació com una forma idònia d'inserció professional".

2) Tallers "Creació d'empreses Turístiques". (NOU PROGRAMA) S'han realitzat 3 edicions amb 25h de formació presencial i 5 setmanes de tutories individuals, amb la participació de 33 projectes emprenedors, tots ells desenvolupats per persones aturades.

3) Tutories a mesura. (NOU SERVEI). Atenció personalitzada a persones emprenedores i empreses sobre matèries específiques i aspectes puntuals de gestió econòmica i financera; màrqueting, comercialització i Tics; i gestió de recursos humans, atenció al client, creació de producte i uns altres de gestió d'empreses turístiques, en les quals han participat 17 empreses i/o persones emprenedores (dels quals 7 han sigut persones treballadores autònomes).

4) Jornades professionals per a la competitivitat turística: dirigides a empreses, professionals i destinacions especialitzades en Turisme Gastronòmic i Pesca Turisme.

S'han realitzat 3 edicions de les Jornades "Professionals Enoturisme CV" i Taller "Estratègia de negoci turístic basada en el vi com a producte", amb un total de 127 participants així com 2 edicions de les Jornades "Professional Pesca Turisme CV" i "Experiència Pesca Turisme" amb un total de 154 participants.¹

5) Programa de Competitivitat Turística 2017. (NOU PROGRAMA). En col·laboració amb el Consell de Càmeres Oficials de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació, per a oferir serveis qualificats d'assistència tècnica i assessorament directe a persones treballadores autònomes i pimes en tot el territori, comptant amb tutors d'innovació especialitzats, acreditats per Càmera Espanya sobre la base de la metodologia de el "Programa de Competitivitat Turística" i en el marc de el "Programa Operatiu de Creixement Intel·ligent FEDER 2014-2020 – Eix1".

¹ No ha sigut possible desagregar la dada concreta de persones treballadores autònomes.

S'han realitzat diagnòstics personalitzats a 123 pimes turístiques (de les quals 32 són persones treballadores autònomes) a fi d'impulsar l'adopció de metodologies i solucions innovadores que permeten millorar la productivitat i situació competitiva de les empreses, sobre aspectes clau de competitivitat, innovació, desenvolupament tecnològic, i informes estratègics o de millora per a l'optimització de punts febles, amb recomanacions sobre matèries prioritàries. Així mateix, s'han realitzat 10 jornades i tallers de divulgació en diverses àrees de coneixement i matèries clau en què han participat un total de 190 empreses, professionals i agents turístics, dels quals 69 han sigut persones treballadores autònomes.

La posada en marxa en 2017 del "Programa de Competitivitat Turística" a la Comunitat Valenciana, en col·laboració amb el Consell de Cambres Oficials de Comerç, Indústria, Serveis i Navegació, ha suposat dotar a Accetur d'una important ferramenta operativa que permet oferir servicis qualificats d'assistència tècnica i assessorament directe a persones treballadores autònomes i pimes en tot el territori.

2.2. Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esports

2.2.1. DG de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial

Actuació: Impartició dels Mòduls Formatius de Formació i Orientació Laboral (FOL) i d'Empresa i Iniciativa Emprenedora (EIE)

Tots els cicles formatius de Formació Professional, tant de grau mitja com de grau superior, així com els ensenyaments d'Arts Plàstiques i Disseny, incorporen els dos mòduls.

El mòdul de FOL incorpora continguts relacionats amb la gestió administrativa d'empresa, riscos laborals i gestió dels recursos humans. Des de la LOE té un muntant de 96 hores en Formació Professional i un total de 50 hores a Arts Plàstiques i Disseny.

El mòdul d'EIE incorpora continguts relacionats amb l'emprenedoria. Des de la LOE té un muntant de 65 hores en Formació Professional i un total de 50 hores a Arts Plàstiques i Disseny.

Ambdós mòduls encoratgen a una part de l'alumnat de Formació Professional i d'Ensenyaments de Règim Especial a emprendre com a treballadors o treballadores autònoms. A més hi ha una part de l'alumnat que ja està treballant i s'actualitza amb els continguts impartits.

La dotació econòmica destinada al desenvolupament d'aquests programes ascendeix en 2017 a un total de 16.515.562 euros, corresponent als costos de personal docent encarregat de la impartició dels mòduls descrits, mes els costos indirectes addicionals corresponents a material didàctic i uns altres, que no han pogut ser avaluats.

2.3. Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient, Canvi Climàtic i Desenvolupament Rural

2.3.1. DG d'Agricultura, Ramaderia i Pesca

Actuació: ajuda a la instal·lació de joves agricultors

L'ajuda està destinada a fomentar que persones joves emprenedores se dediquen professionalment a l'activitat agrària com titulars d'una explotació qualificada com a prioritària. Es concedeix per accedir a la titularitat de forma individual, mitjançant titularitat compartida o com a membre d'una entitat associativa en la qual el jove tinga el control efectiu a llarg termini.

Els requisits per a obtindre l'ajuda son rigorosos, incloent-hi l'obligació de complir l'obligació de ser agricultor professional, que suposa que més de la meitat de la seua renda ha de procedir de l'activitat agrària i dedicar també més de la meitat del seu temps de treball a eixa activitat. A més, hi han compromisos de permanència per a 5 anys. Amb tot això pot assegurar-se que els beneficiaris que accedeixen a l'ajuda en un percentatge molt alt passen definitivament a ser titulars de forma permanent de la seua explotació.

Front a una convocatòria dotada amb 10 milions d'euros en 2016, la de 2017 s'ha convocat amb 20 milions. La de 2016 es va resoldre per un montant total de 9,4 milions, dels que han segut reconegudes obligacions de pagament por un total de 7.591.000 euros fins al moment. Inicialment, es concediren subvencions a un total de 244 persones, però després d'algunes renunciés i revocacions el total de beneficiaris es queda en 210.

En quant a la convocatòria de 2017 en aquest moment es troba en fase de resolució.

2.4. Vicepresidència i Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives

2.4.1. DG de l'Institut Valencià de les Dones i per la Igualtat de Gènere

Actuació: Xarxa Valenciana d'Agents d'Igualtat

Esta actuació es va crear i posar en funcionament l'1 d'abril de 2017, amb una dotació de 1.900.000 euros, destinada a finançar la contractació pels ajuntaments d'un o una agent d'igualtat, amb la finalitat de promoure i integrar la igualtat en les polítiques municipals i de prestar assessorament especialitzat a dones, en particular, Informar i assessorar les dones per a la creació d'empreses i la millora de l'activitat empresarial i/o per compte propi (oferint a les usuàries ferramentes útils per a posar en marxa la seua idea de negoci, assessorant-les sobre les ajudes i subvencions disponibles, recursos, orientació sociolaboral, itineraris professionals, etc)

L'actuació va servir per a recolzar a 56 entitas locals, havent-se aconseguit realitzar 36 atencions en matèria de creació d'empreses, amb resultats molt positius

2.5. Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació

2.5.1. DG de Responsabilitat Social i Foment de l'Autogovern

Actuació: guia pràctica per a la inclusió de clàusules de responsabilitat social en la contractació i en subvencions de la Generalitat i el seu sector públic

L'objectiu és promoure la incorporació de clàusules de responsabilitat social en la contractació pública i en subvencions publiques tant en l'administració de la Generalitat i el seu sector públic com en els administracions locals.

Es tracta d'implantar i incorporar de forma progressiva i transversal el valor de la responsabilitat social en l'Administració valenciana, per mitjà de la integració de criteris socials, ambientals i ètics en la contractació i en la concessió d'ajudes publiques. Entre eixes clàusules estan la igualtat entre homes i dones, les iniciatives d'inserció sociolaboral i el caràcter social de les iniciatives emprenedores

L'elaboració de la primera guia és va iniciar al Gener de 2016, i és va aprovar en agost de 2016², procedint-se a la seua difusió entre els conselleries, organismes del sector públic i entitats locals, fent especial divulgació entre els òrgans de contractació.

Durant l'exercici 2017 es va distribuir la Guia i es va preparar l'elaboració de la segona guia pràctica, adaptada a la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es traslladen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.

La segona guia va ser aprovada per acord del Consell de 9 de març de 2018, data en què entrava en vigor la Llei de Contractes del Sector Públic, publicant-se l'acord en el DOGV de 22 de març.

No és pot indicar l'impacte directe sobre les persones treballadores autònomes, ja que és una ferramenta l'aplicació de la qual compren a un gran nombre de col·lectius, i si bé pot afectar a les persones treballadores autònomes, no és d'una manera directa.

2.6. Conselleria d'Hisenda i Model Econòmic

2.6.1. Institut Valencià de Finances (IVF)

Actuació: finançament de projectes promoguts per persones treballadores autònomes, microempreses i pimes

L'Institut Valencià de Finances ha posat en marxa distintes línies de finançament entre les que es troba la "Línia IVF per a autònoms, microempreses i pimes" dirigida a finançar projectes empresarials de qualsevol sector i la línia "Línia IVF Cultura" (nova en 2017) destinada específicament al finançament d'empreses que desenvolupen projectes culturals.

Aquestes actuacions tenen la finalitat d'impulsar el nou model econòmic definit pel Consell i facilitar l'accés al finançament en condicions adequades.

El finançament de l'IVF en estes línies es realitza a través de préstecs ordinaris a tipus d'interès fix per un import que oscil·la entre els 12.000 i 350.000 euros, a un termini de fins a 7 anys, i amb un termini de carència per a la devolució del principal de fins a 3 anys.

² Va ser publicada en el DOCV núm. 7852 de 17/08/2016.

Durant 2017 s'han finançat 35 projectes, dels quals 13 corresponen a persones treballadores autònomes, per un total de 704.000 euros.

Actuació: Finançament d'entitats col·laboradores del SERVEF en matèria de formació per a la ocupació

En 2017, l'IVF ha posat en marxa la línia "IVF – SERVEF Formació" destinada al finançament d'entitats acreditades per el SERVEF i que col·laboren amb aquest organisme en l'impartició d'accions formatives dins de la modalitat "Formació per a la Inserció laboral", es a dir, cursos dirigits prioritàriament a persones en situació de desocupació que els proporcionen la qualificació professional necessària per a exercir una ocupació adequada a les necessitats del mercat de treball i estimular la seua inserció laboral

Els beneficiaris son els titulars de les entitats, que poden ser empreses i també persones treballadores autònomes. De fet, un gran nombre de dites entitats tenen com a titulars a persones treballadores autònomes.

Es tracta de préstecs ordinaris a un termini de fins a 24 mesos, aplicant-se els cobraments de les subvencions pignorades que es produïsquen al llarg de la vida del préstec a amortitzar anticipadament l'operació fins a la seua total cancel·lació.

Durant 2017 s'han concedit 20 operacions amb càrrec a esta línia, per un import total de 2'6 milions d'euros, de les quals 5 han segut per a persones treballadores autònomes amb un import total de 1.006.000 euros.

2.7. Conselleria d'Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball

2.7.1. DG d'Economia, Emprenedoria i Cooperativisme

Actuació: Consell Valencià de l'Emprenedoria

El Consell Valencià de l'Emprenedor va ser creat pel Decret Llei 2/2012, de 13 de gener, del Consell, de mesures urgents de suport a la iniciativa empresarial i a les persones emprenedores, microempreses, i xicotetes i mitjanes empreses de la Comunitat. El seu objectiu era desenvolupar una sèrie d'iniciatives dirigides de forma expressa a revitalitzar i recolzar el teixit productiu i afavorir la posada en marxa de noves activitats econòmiques que generen ocupació en la Comunitat.

La seua organització i funcionament va ser regulat per Decret 133/2014, de 8 d'agost (DOCV 11-08-2014), i, de conformitat amb el seu article 3, 3-i) les persones treballadores autònomes estan representats en el Ple del mateix: "Un

representant de les associacions de persones treballadores autònomes presents en el Consell de l'Autònom de la Comunitat Valenciana”.

En 2017 s'han produït algunes modificacions de la normativa de regulació del Consell Valencià de l'Emprenedoria:

- El Decret 55/2017, de modificació del Decret 133/2014, va adaptar el Consell Valencià de l'Emprenedoria a la modificació de l'estructura bàsica de Presidència. Així mateix en aquest Decret es va incloure al Ple a la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, a la Xarxa d'Instituts Tecnològics de la Comunitat Valenciana i a la Xarxa de Centres Europeus d'Empreses Innovadores de la Comunitat Valenciana.
- També en 2017 i per llei de Mesures Fiscals, de Gestió Administrativa i Financera i d'Organització de la Generalitat, es va adaptar al llenguatge inclús el nom del Consell, passant a denominar-se Consell Valencià de l'Emprenedoria en lloc de Consell Valencià de l'Emprenedor.

Actuació: adaptar “El Portal de l'Emprenedoria” perquè en el mateix figure de forma particularitzada les mesures destinades a persones treballadores autònomes i la posada en marxa de la Finestreta Única Digital

El Mapa de l'Ecosistema Emprenedor de la CV elaborat i la seua anàlisi DAFO, presentats al ple del Consell Valencià de l'Emprenedoria el 22 de desembre de 2016, va donar com resultat algunes recomanacions de millora, entre les quals es troba la necessitat d'una plataforma d'accés únic a tots els usuaris de l'ecosistema.

Açò implica una renovació profunda de l'actual plataforma per a ampliar les funcionalitats que ofereix actualment, a fi d'arreglar les accions de suport i assessorament a les persones que pretenguen engagar una iniciativa empresarial, integrant a les diferents entitats de l'ecosistema empenedor. Aquesta tasca s'està realitzant des de la Direcció general de Tecnologies de la Informació i les Comunicacions (DGTIC) una vegada definits els requeriments per al seu desenvolupament en col·laboració amb la Direcció general d'Economia, Emprenedoria i Cooperativisme (DGEEC)

El concepte de persona empenedora s'ha definit en sentit ampli, inclús, no exclusiu, i per tant comprèn al col·lectiu de persones treballadores autònomes, a la persona empresarial individual o col·lectiva, al jove i al sènior, a la qual empenen en sectors tecnològics i a la qual empenen en sectors productius tradicionals.

L'eina informàtica prevista arreplegarà la informació de totes les entitats que ofereixen serveis a persones emprenedores, en funció de la seua ubicació territorial, cartera de serveis i població beneficiària dels serveis.

Permetrà l'accés mitjançant la petició d'unes dades bàsiques que li dirigisquen cap a la o les entitats que, d'acord amb el perfil de la persona emprenedora, siguen les més adequades per a resoldre la seua necessitat.

Les dades de les persones usuàries i de les activitats que sobre elles realitzen les entitats de l'ecosistema emprenedor s'arreplegaran directament pel seu registre en la plataforma o a través de la integració de les dades registrades en les aplicacions pròpies de cada entitat, permetent, d'aquesta manera, disposar d'una traçabilitat dels serveis rebuts per les persones emprenedores. Per a evitar la duplicació de les tasques d'introducció de dades, l'aplicació ha de permetre la interoperabilitat amb els sistemes de la resta d'entitats de l'ecosistema.

La plataforma també ha de facilitar l'obtenció d'indicadors d'activitat i de resultats del conjunt de l'ecosistema, com a eina de mesurament de l'impacte de les polítiques de suport a l'emprenedoria, establint-se com a indicadors bàsics el nombre d'empreses creades, l'ocupació generada i la supervivència de les empreses.

Així mateix, la plataforma generarà sol·licituds d'enquesta a les persones usuàries, amb l'objectiu de disposar d'una valoració del grau de satisfacció dels serveis rebuts.

Durant el primer semestre de 2018 està previst que la DGTIC tinga preparada una primera versió de la plataforma, a fi de la revisió del seu contingut i funcionament. Una vegada l'eina siga depurada i es trobe operativa, serà presentada a les entitats de l'ecosistema emprenedor per al seu ús.

La plataforma no arreplega en aquesta primera fase la funcionalitat de geolocalització d'entitats, que podria definir-se i desenvolupar-se en una segona fase. Mentrestant, els Centres Europeus d'Empreses Innovadores (CEEIs) de la CV, en coordinació amb la DGEEC, han desenvolupat una eina de geolocalització de les entitats de l'ecosistema, seguint criteris de classificació de les entitats homogenis amb els establits en la plataforma.

La plataforma tampoc té previst en aquesta primera fase l'explotació de la informació arreplegada de les enquestes de satisfacció realitzades a les persones usuàries que hagen rebut algun servei de les entitats de l'ecosistema. No obstant açò, aqueixa informació haurà de ser analitzada a l'efecte d'elaboració dels indicadors de resultats.

Finalment, en una segona fase també es podria desenvolupar en la plataforma una funcionalitat relativa a una agenda comuna del conjunt de l'ecosistema, a fi de coordinar els diferents esdeveniments que organitzen les entitats i evitar la competència entre si, encara que tal funcionalitat està pendent de definició.

Actuació: desenvolupar el Campus de l'Emprenedoria Innovadora en col·laboració amb les universitats Valencianes, per a promoure l'emprenedoria, el treball autònom i l'economia social per mitjà d'accions formatives.

El **Campus de l'Emprenedoria Innovadora** és un programa conjunt de les cinc universitats públiques valencianes, coordinat i finançat per la DGEEC. Per mitjà del Campus, les Universitats comparteixen el seu aprenentatge i experiències en diferents iniciatives de suport a l'emprenedoria, de manera que les més reeixides en cada Universitat s'estenguen a les altres, la qual cosa beneficia tant a les universitats com a l'ecosistema emprenedor. Cada projecte és liderat per la Universitat pionera o destacada en el seu desenrotllament. En l'exercici 2017 la seua dotació s'ha veure incrementada en 50.000 euros, per a aconseguir una dotació global de 380.000 euros que es manté al Pressupost de 2018. La despesa executada en 2017 ha estat molt proper al 100% (368.971,79) a nivell d'obligacions de pagament reconegudes.

Un dels objectius marcats per a enguany es la introducció d'indicadors d'activitat i resultat per a avaluar l'impacte de les polítiques públiques.

També es contínuia incidint en que les universitats interactuen amb la indústria i els negocis a fi d'assegurar-se que les actituds i habilitats dels joves estan alineades amb la realitat econòmica.

Els projectes en execució són els següents:

1) Banc de Patents i Coneixement. El programa Banc de Patents i Coneixement és liderat per la Universitat d'Alacant. És una iniciativa pionera al nostre país, que pretén la valoració i visualització de les millors tecnologies de les universitats i organismes d'investigació valencians, a través del portal electrònic del Banc de Patents i Coneixement www.bancodepatentes.gva.es, per a facilitar la seua transferència als sectors productius i de serveis, amb el concurs d'empresaris i persones emprenedores.

Els seus objectius són impulsar la transferència de coneixement científic i tecnològic a les persones emprenedores de la Comunitat Valenciana i afavorir una economia més innovadora, impulsant la seua reactivació des del talent i el coneixement basat en la investigació científica, el desenrotllament tecnològic i

la innovació, el capital humà d'alta qualificació i l'emprenedoria, així com la seua obertura comercial a l'exterior.

En esta iniciativa participen les cinc universitats públiques de la Comunitat Valenciana; el Consell Superior d'Investigacions Científiques, CSIC; el Centre d'Investigació Príncep Felipe, CIPF; la Xarxa d'Instituts Tecnològics, REDIT; l'Institut Valencià d'Investigacions Agràries, IVIA; i les Fundacions d'investigació sanitària INCLIVA, FISABIO i l'Institut d'Investigació Sanitària La FE.

En l'actualitat compta amb 196 tecnologies classificades segons els eixos RIS 3 (Qualitat de vida, Producte innovador i Processos avançats de fabricació) amb vídeos en castellà i en anglès i fitxes explicatives de les mateixes. Així mateix, la web arreplega catàlegs de capacitats d'investigació de les entitats que l'integren (712 capacitats en agroalimentació i 59 en turisme).

En 2017, la pàgina web del Banc de Patents va rebre 30.362 visites de 105 països, el 47% des de l'estranger.

En 2017, el programa Banc de Patents va tindre presència en els següents fóruns:

- Healthtech Venture Forum, a València, del 25 al 26 d'octubre, trobada d'inversors internacionals i startups especialitzades en salut digital.
- Innova-T Alacant, dies 18 i 19 d'octubre de 2017. Es tracta del fòrum d'innovació tecnològica més important realitzat a la província.
- Fòrum València Capital Mundial de l'Alimentació Sostenible del 19 al 21 d'octubre de 2017.
- 18 d'octubre de 2017: Participació en la Jornada Novetats de la Llei de Patents, en el parc Científic de la Universitat de València: Com aprofitar la informació de les patents per a no duplicar esforços en la investigació.

2) AULA EMPRÉN o Escola d'estiu per a professors. Es un programa iniciat en 2009 en la Universitat de València, qui coordina la seua organització en la resta d'Universitats des de 2014, i que ha tingut molt bona acollida i resultats en totes elles. Consisteix en la impartició d'un curs pràctic per a capacitar al professorat en la motivació a l'orientació emprenedora. L'objectiu és l'aplicació en la docència universitària de diverses tècniques didàctiques útils per a detectar i fomentar valors i cultura emprenedora entre els estudiants. En l'edició de 2017 s'ha format a un total de 138 professors i investigadors.

3) Programa University Júnior International Entrepreneurs (UJIE). Este programa, que va començar en 2014, és liderat per la UJI i consisteix en la selecció de persones joves emprenedores de les cinc universitats públiques valencianes perquè realitzen pràctiques internacionals de dos mesos en empreses relacionades amb les idees presentades. Les persones joves emprenedores es formen en Emprenedoria Internacional, amb l'objectiu de desenrotllar competències professionals bàsiques i transversals i establir contactes empresarials que incrementen la seua ocupabilitat.

En 2017 van ser 9 les persones joves emprenedores els que van realitzar pràctiques en l'estranger en destinacions com Hongria, Regne Unit, Suècia, Alemanya, Irlanda, Polònia, Grècia, Bèlgica i Irlanda.

4) Mentoring. Es tracta d'un programa liderat per la Universitat Miguel Hernández, de suport tutorial personalitzat i d'acompanyament de mentors a persones emprenedores. El programa es va implantar en les cinc universitats Públiques Valencianes, com a programa conjunt en 2017, tenint com resultat la formació de 57 parelles (mentor-emprenedor).

5) Emprenedoria Inclusiva. Este programa s'introdueix per primera vegada en 2015 i la seua finalitat és facilitar l'emprenedoria entre les persones de la comunitat universitària amb discapacitats físiques i sensorials. La Universitat de València es converteix en líder d'este projecte organitzant el Congrés Nacional d'Emprenedoria, Ocupació i Discapacitat celebrat els dies 5 i 6 de novembre de 2015.

Durant 2016 ha assumit el lideratge del Programa la Universitat d'Alacant, organitzant dos edicions de la Jornada "La Diversitat en Primera Persona". L'any 2017 es va realitzar el Segon Congrés Nacional d'Ocupació i Discapacitat el 18 de setembre de 2017 liderat per la UJI de Castelló.

6) Programa "E2 Estudiant x Emprenedor". En 2017, i a proposta de les universitats, es va incloure un nou projecte dins del Campus de l'Emprenedoria Innovadora, l'objectiu del qual és fomentar la cultura emprenedora entre els estudiants universitaris i capacitar-los per a entendre i adaptar-se millor a un entorn que canvia cada vegada més i més ràpid. Es tracta d'una formació d'alt nivell en què participen estudiants, tutors i empresaris. En 2017 va implicar a 157 persones entre empresaris, estudiants.

7) i, finalment, el **Concurs 5U CV Startup** liderat per la UPV i que en 2017 va celebrar la seua quarta edició. El seu objectiu és potenciar l'esperit emprenedor i facilitar el desenrotllament i consolidació de les empreses en el sistema universitari valencià, així com l'enfortiment de les relacions Universitat-Empresa.

En l'edició 2015 es van rebre 95 candidatures, i l'entrega de premis va tindre lloc el 4 de novembre de 2015, coincidint amb l'activitat "L'emprenedor tecnològic" de l'esdeveniment FOCUS Innova Pime.

En 2016 es van rebre 103 candidatures, 34 en la modalitat Senior i 69 en la modalitat júnior. L'entrega de premis va tindre lloc durant la celebració de la jornada Focus Pime i Emprenedoria celebrada a Alacant el 3 de novembre 2016.

Durant 2017 es van mantindre els imports dels premis: en la categoria Start Up el primer premi de 9.000 €, el segon premi de 5.000 € i el tercer premi de 2.500 €. En la Categoria Start Up Júnior, s'atorguen cinc premis de 750 € cadascun.

En 2017 s'ha incidit en la millora de la qualitat de les candidatures. Es van presentar 79 sol·licituds, seleccionant les universitats als 29 finalistes que exposaren els seus projectes davant del jurat de cada una de les modalitats, el dia 28 de setembre en la jornada Focus Pime Emprenedoria, resultant premiats en la categoria Start Up dos candidatures de la UPV i una de la UV, i en la categoria Start Up Júnior dos candidatures de la UV i tres de la UJI.

2.7.2. DG de Comerç i Consum

Actuació: programa d'ajudes AVALEM ARTESANIA

Dirigit a les persones físiques i a les societats mercantils i assimilades qualificades com a pimes que estiguen en possessió del document de qualificació artesana (DQA) degudament actualitzat i expedit per la Generalitat o document equivalent emés per una administració pública que acredite la seua condició d'artesà.

Este programa donarà suport a les despeses d'assistència a certàmens firals d'artesanía d'àmbit provincial, autonòmic o superior, a la confecció i edició de catàlegs de producte, a les accions de promoció de producte i a l'assistència a cursos especialitzats de formació en disseny, qualitat i especialització en el seu ofici.

L'objectiu d'aquesta iniciativa es garantir la viabilitat econòmica del sector artesà en un mercat cada vegada més competitiu, i fomentar i promocionar el reconeixement dels artesans de la Comunitat Valenciana, mitjançant el document de qualificació artesana (DQA), ja que es calcula que només un terç

dels artesans estan en possessió d'aquest document, requisit indispensable per a poder accedir a aquestes ajudes.

En 2017 s'han executat despeses en aquest programa per import de 33.685,59 euros, i s'han beneficiat 22 persones treballadores autònomes.

Actuació: programa d'ajudes EMPRENEM COMERÇ

Destinades a facilitar a les persones emprenedores i empreses qualificades com a pimes que vagen a exercir l'activitat comercial a la Comunitat Valenciana, l'obertura de nous comerços en locals actualment tancats que anteriorment havien tingut activitat empresarial. La finalitat serà la de mantindre l'atractiu dels principals eixos comercials de les ciutats i fomentar el comerç sostenible i de proximitat. Es consideren susceptibles de suport les despeses en estudis de viabilitat i factibilitat comercial, les despeses de gestoria, notaria i registres necessaris per a la constitució de l'empresa o per a l'inici de l'activitat, així com les despeses de traspàs del local i les despeses de lloguer.

Aquest programa repercuteix positivament en el col·lectiu de persones treballadores autònomes, promocionant i millorant el treball autònom, recolzant a les persones emprenedores, desenvolupant serveis d'assessorament i acompanyament a les persones emprenedores, per a la posada en marxa de la seua activitat, i afavorint el relleu generacional, mitjançant l'incentiu a la incorporació de nous comerciants, i fomentant la realització d'actuacions de formació.

En 2017 s'han executat despeses en aquest programa per import de 90.215,12 euros, i s'han beneficiat 76 persones treballadores autònomes.

Actuació: Programa d'ajudes AVALEM COMERÇ

Dirigit a les persones físiques i a les societats mercantils i assimilades qualificades de pimes que exercisquen o hagen d'exercir l'activitat comercial a la Comunitat Valenciana.

Aquesta línia d'actuació repercuteix positivament en el col·lectiu de persones treballadores autònomes i les societats mercantils, recolzant a les persones emprenedores, millora la qualitat i la competitivitat en les pimes comercials, incorporant la innovació al model comercial, la millora de les infraestructures, les instal·lacions i els sistemes de gestió i producció de serveis.

S'han reconegut obligacions per import de 305.000 euros en 2017, i s'han beneficiat 36 persones treballadores autònomes.

Actuació: Dotació per al funcionament del Centre d'Artesania i el foment de l'artesania mitjançant les activitats del Centre.

El Centre d'Artesania és una entitat destinada a difondre i potenciar l'artesania de la Comunitat Valenciana, així com a promoure la consolidació i la competitivitat de les empreses artesanals, mitjançant el desenvolupament de polítiques de promoció, informatives, formatives, d'anàlisi, d'assistència i de coordinació.

Els projectes desenvolupats pel Centre d'artesania, contribueixen a l'impuls del sector artesà, a incentivar la competitivitat empresarial, facilitar el posicionament dels productes artesans en el mercat nacional i internacional: promoure la qualitat, la posada en valor i la diferenciació de l'artesania valenciana, promoure la innovació, així com la incorporació de disseny i la modernització, la millora dels canals i instruments de comercialització i distribució de l'artesania.

Es realitzen les activitats següents: Exposicions, activitats formatives, espais de promoció, suport a l'empresa, projectes singulars, convenis, col·laboracions...

El nombre d'empreses amb Document de Qualificació Artesana (DQA) es de 3.758 empreses, de les que el 47,5% corresponen a empreses individuals – persones treballadores autònomes .

En 2017 es van reconèixer obligacions per import de 625.000 euros.

Actuació: Finançament d'Associacions i/o Confederacions de Comerciants.

La signatura de convenis amb associacions, confederacions i altres entitats representants del sector comercial permet promocionar i millorar la xarxa i infraestructura comercial a la Comunitat Valenciana, mitjançant la difusió dels avantatges de la innovació i la millora de la competitivitat en l'empresa comercial.

Amb aquesta despesa pública s'incentiva la col·laboració en el desenvolupament de projectes en matèria de comerç, assistència tècnica al comerç de municipis d'interior i realització d'estudis d'impacte territorial, i permet la promoció del xicotet comerç de la Comunitat Valenciana, afavorint així la millora de la qualitat i la competitivitat del mateix. En la Comunitat Valenciana, es calcula que un 30% del comerç detallista està constituït per persones treballadores autònomes.³

En 2017 es van reconèixer obligacions per import de 1.150.000 euros.

³ Font: *Informe Anual de la Distribució Comercial de la Comunitat Valenciana*.

2.7.3. DG de Treball i Benestar Laboral

Actuació: Programa de Foment del Treball Autònom a la Comunitat Valenciana

Es tracta d'un nou programa, engegat en juliol de 2017 per mitjà de la Ordre 15/2017, de 20 de juliol, de la Conselleria de Economia Sostenible, Sectors Productius, Comerç i Treball, en la que s'aproven les bases reguladores i s'establí el procediment de concessió de les ajudes per a fomentar la inclusió en el Règim Especial de persones treballadores autònomes de la Seguretat Social (RETA)

La convocatòria va ser publicada mitjançant resolució de 21 de setembre de 2017, de la Direcció General de Treball i Benestar Laboral, i l'objecte de les ajudes consisteix en finançar els costos fixos d'inclusió en el RETA per a l'exercici 2017.

A causa de diversos problemes administratius així com a un procediment una mica complex, durant l'exercici 2017 no van poder concedir-se les ajudes, que estan sent tramitades en el present exercici 2018. De la dotació pressupostària d'1.962.545,00 euros, a la data d'aquest informe ja han segut concedides ajudes per import d'1.507.544,18 euros, de les quals ja estan pagats 539.235,44 euros.

Es fa precís modificar l'Orde de bases a fi de simplificar tant els requisits, com la tramitació i gestió de les subvencions previstes en la mateixa.

2.7.4. Servei Valencià de Formació i Ocupació (Servef)

Actuació: subvencions per a la realització d'accions formatives dirigides prioritàriament a persones ocupades amb càrrec a l'exercici pressupostari 2017.

L'objectiu d'esta actuació és desenvolupar programes de formació dirigits, almenys en un 60%, a persones treballadores i empleades en empreses o centres de treball, i a persones treballadores autònomes residents en la Comunitat Valenciana i, en un 20% com a mínim, a persones treballadores desocupades residents també al nostre territori. Entre els possibles tipus de programes que es podran presentar, es regulen els programes de formació intersectorials dirigits al col·lectiu de persones treballadores autònomes.

La formació per a l'ocupació té, entre les seues finalitats, proporcionar a les persones treballadores, tant a les desocupades com a les ocupades, la formació que puguen necessitar al llarg de la seua vida laboral, a fi que obtinguen els coneixements i les pràctiques adequats als requeriments que, en cada moment, necessiten les empreses, i que contribuïska al desenvolupament d'una economia basada en el coneixement, que permeta optimitzar la millora de la capacitat, la

millora de l'ocupabilitat professional i la promoció individual de treballadors i treballadores. A l'exercici 2017 van ser finançades 103 accions formatives amb una dotació aproximada de 500.000 euros i amb un total de alumnat de 1.599 persones, de les que 69 eren persones treballadores autònomes.

Podem afirmar que, en el cas de les persones treballadores autònomes, estan complint-se els objectius abans citats, tenint en compte que dels 69 participants en les accions formatives de 2017, a hores d'ara, 66 han obtingut la qualificació de apte. En conseqüència un 95,65% de les persones participants, han optimitzat la seua capacitat, han millorat la seua ocupabilitat professional i les seues possibilitats de promoció individual.